

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертацію Беззубка Бориса Ігоровича

на тему «Вдосконалення державних механізмів стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій»

поданої до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління

Актуальність теми дисертаційної роботи

Актуальність дослідження також пов'язана з тим, що державні механізми стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій знаходяться на етапі свого становлення, це викликає необхідність вирішення ряду важливих теоретичних та практичних питань державного управління.

У своєму дослідженні Беззубко Б.І. розвинув теоретичні положення та вирішив важливі завдання з вдосконалення механізмів державного управління соціально-економічним розвитком територій в Україні відповідно до потреб трансформаційних змін, сталого розвитку.

Про актуальність дисертаційного дослідження свідчить той факт, що його проведення відбулось у межах в науково-дослідної роботи Донецького державного університету управління за темою «Теоретико-методологічні засади розроблення та функціонування механізмів державного управління на центральному, регіональному, галузевому рівнях в різних сферах суспільного життя» (номер державної реєстрації 0110U002889), Донбаської національної академії будівництва і архітектури за темою «Організаційно-економічні основи містобудування, територіального і стратегічного планування» (номер державної реєстрації 0113U001917).

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Обґрунтованість і достовірність наукових результатів, висновків і рекомендацій ґрунтуються на теоретичних засадах науки «державне управління», узагальненні поглядів та ідей вітчизняних і зарубіжних учених, використанні системи загальнонаукових й спеціальних методів.

Наукові положення, висновки й рекомендації, що містяться у дисертації та винесені на захист є достатньо обґрунтованими. Вони базуються на поглибленому дослідженні та узагальненні значного обсягу наукових джерел, присвячених даній проблематиці. Зміст дисертаційної роботи загалом відображає аргументованість пропонованих підходів до визначених у даному дослідженні завдань.

Структурування змісту дисертаційної роботи виконано автором у традиційному для наукових класифікаційних робіт стилі, а саме, дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. З огляду на пропорційний розподіл наукового змісту між розділами та підрозділами дисертаційної роботи можемо стверджувати про високий рівень структурування наукових напрацювань автора.

Аналіз змісту дисертації, опублікованих праць та автореферату Б. І. Беззубка підтверджує достатній ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, що містять у собі нові ідеї щодо шляхів удосконалення державного управління у сфері стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій.

Наукове значення дисертаційного дослідження, достовірність і новизна наукових положень

У дисертаційній роботі отримано нові достовірні результати, які в сукупності сприяють вирішенню важливого науково-практичного завдання - обґрунтування напрямів удосконалення державних механізмів стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій. Щодо наукової

новизни одержаних результатів, то на нашу думку до неї необхідно віднести наступне:

удосконалено:

- положення комплексного підходу до створення структурної моделі узгодження стратегічних документів стратегічного-планування соціально-економічного розвитку територій (СПТ), яка основана на застосуванні комплексу механізмів державного управління та забезпечення їх функціонування при розробці різних видів стратегічних документів, що сприяє внутрішньому та зовнішньому узгодженні стратегічних документів СПТ (147-158 стор.);

- поняттєвий апарат механізмів державного управління у сфері СПТ шляхом уточнення змісту понять: «концепція», «програма», «план» щодо соціально-економічного розвитку території, які, на відміну від наявних, містять їхню характеристику з позицій структурно-функціонального підходу, що забезпечує розгляд основних елементів системи СПТ, що виконують різні функції, для задоволення потреб системи в цілому (191-192 стор.);

- нормативно-правовий механізм державного управління у сфері стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій шляхом надання пропозицій для органів державної влади: на національному рівні (прийняття Концепції узгодження стратегічних документів, введення в чинне вітчизняне законодавство положень стосовно СПТ на місцевому рівні, ієрархії та послідовності розробки документів СПТ різного рівня і т.п.); на регіональному рівні (розробка угод між регіональними та місцевими органами влади, органами місцевого самоврядування); на місцевому рівні (прийняття паспорту території) (166 -174 стор.);

- організаційний механізм державного управління у сфері СПТ шляхом обґрунтування необхідності узгодження дій агенцій місцевого розвитку та спеціалізованих підрозділів при органах державної влади, які будуть займатися питаннями стратегічного розвитку територій (159-166 стор.);

- методичний підхід щодо оцінки якості стратегічних документів СПТ, який передбачає здійснення їх інтегральної оцінки на підставі експертних оцінок учасниками соціального партнерства за показниками, що характеризують етапи здійснення СПТ, участь громадськості у СПТ, змістовність та реалістичність стратегічних документів (203-206 стор.).

дістали подальшого розвитку:

- визначення концептуальних засад створення та функціонування механізмів державного управління у сфері стратегічного планування, що передбачає необхідність використання для СПТ концепцій: сталого розвитку, універсалізму, унікалізму, «грумада - підприємець»; «грумада - двірник» (26-37 стор.);

- положення партнерського підходу до стратегічного планування соціально-економічного розвитку території, який полягає у створенні можливостей для рівноправної участі на всіх етапах планування представників всіх секторів територіальної громади: органів місцевої влади і місцевого самоврядування, ділових кіл та громадськості, тим самим враховуючи їх інтереси у процесі розробки загальної стратегії розвитку території (182-185 стор.);

- визначення перспективних напрямів розвитку стратегій на регіональному та місцевому рівнях на підставі дослідження закордонного досвіду: переорієнтація на стійкій та інноваційний розвиток територій; підвищення інвестиційної привабливості територій шляхом активізації їх конкурентних переваг; розвиток державно-приватного партнерства та активності членів громади при вирішенні актуальних проблем територій (56 - 70 стор.);

- визначення особливостей розвитку територій старопромислових регіонів, які необхідно враховувати в системі регіонального та місцевого стратегічного планування територій (95-121 стор.).

Практичне значення дисертаційної роботи

Наукове значення дисертації полягає в тому, що одержані в ході дослідження дисертантом результати сприяють розв'язанню складного науково-практичного завдання з удосконалення механізмів державного управління у сфері стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що наукові результати, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження можуть бути використані для подальших наукових розробок зазначеної проблеми. Вони сприятимуть удосконаленню змісту норм чинного законодавства (довідка Центру законодавчих ініціатив при Донецькій обласній раді № 18/43 від 30.01.2013 р.), державних механізмів стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій (довідка Громадської ради при Міністерстві регіональної політики, будівництва і житлово-комунального господарства України № 68 від 07.10.2015 р.), розробці Програми соціально-економічного розвитку Донецької області на 2016-2020 рр., Стратегії розвитку Донецької області на період до 2020 р. (довідка Департаменту розвитку базових галузей промисловості Донецької обласної державної адміністрації № 1.11/363 від 01.05.2016 р.), стратегій соціально-економічного розвитку на місцевому рівні (відповідні довідки від міських рад м. Дружківка та м. Новогродівка).

Крім того, отримані в ході наукового пошуку результати можуть бути використані у межах навчального процесу - це підтверджує довідка Донбаської національної академії будівництва і архітектури (довідка № 01.01.493 від 22.06.2015 р.) під час викладання лекцій та практичних занять із дисциплін «Державне та регіональне управління», «Менеджмент міського господарства».

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях

Про обґрунтованість, достовірність та практичну значущість сформульованих та отриманих дисертантом наукових положень, висновків та рекомендацій, може свідчити, як достатній рівень публікаційної активності автора (12 наукових праць за темою дисертаційного дослідження, у тому числі є участь у написанні розділів у 2 колективних монографіях), його участь у чисельних науково-практичних конференціях (12 науково-практичних конференціях), так і результат доведення сформульованих дисертантом положень до вигляду конкретних науково-методичних і прикладних рекомендацій (результати дослідження здобувача використовуються у практичній діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, та навчальному процесі з підготовки фахівців – економістів та менеджерів у Донбаській національній академії будівництва і архітектури).

Оцінка оформлення дисертації і автореферату

Дисертація та автореферат загалом оформлені відповідно вимог МОН України. Зміст автореферату повністю відображає основні положення та узагальнення, що містить дисертаційне дослідження.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Позитивно оцінюючи кандидатську дисертацію Беззубка Бориса Ігоровича варто, на нашу думку, звернути увагу на деякі дискусійні питання та окремі зауваження.

1. У параграфі 1.1 дисертаційної роботі розглядаються тенденції, які визначають необхідність стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій. Не зрозуміло, чому поза увагою автора залишився глобальний аспект сприйняття предмету дослідження під час обґрунтування необхідності і можливості застосування стратегічного планування соціально-

економічного розвитку. На нашу думку, глобальний аспект має суттєве значення, а отже повинен бути розглянутий. Слід також зазначити, що деякі тенденції, які визначають необхідність стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій, необхідно було проаналізувати з наведенням аналітичної та статистичної інформації.

2. На рис. 1.1 при зображенні загальної моделі системи державного управління стратегічним плануванням соціально-економічного розвитку територій на регіональному рівні як одну із процедур стратегічного планування автор визначає стратегічне прогнозування, що не є досить коректним. Слід розуміти, що стратегічне прогнозування є окремою та відносно самостійною процедурою управлінської діяльності.

3. Розглядаючи етапи розвитку нормативно-правового механізму стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій (С. 42-52) автор наводить порівняно велику кількість нормативно-правових документів. На наш погляд, наведені нормативно-правові документи слід впорядкувати та класифікувати за обраними критеріями з визначенням механізмів їх імплементації.

4. У другому розділі дисертаційної роботи (параграф 2.1) проводиться аналіз діяльності основних суб'єктів стратегічного планування і результатів їх діяльності з характеристиками застосованих методик. При характеристиці існуючих методичних підходів щодо стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій, слід було пояснити авторську позицію щодо цих підходів. Не зрозуміло який підхід представляється автору найбільш ефективним.

5. Становить інтерес пропозиція автора щодо «створення спеціалізованих підрозділів» у системі органів державної влади (стор. 159 - 166), які займалися стратегічним плануванням розвитком територій. Але, зараз деякі функції зі стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій на цей час на порівняно достатньому рівні виконуються відповідними підрозділами місцевих державних адміністрацій. Автору

потрібно було більш обґрунтувати потрібність у створенні таких підрозділів охарактеризувати функції, права та обов'язки, задачі, повноваження нових підрозділів у системі органів державної влади.

Висловлені зауваження і побажання не применшують загальної високої оцінки рівню виконання дисертаційної роботи, її теоретичної цінності та практичної значущості.

Загальний висновок.

Дисертація Беззубка Бориса Ігоровича на тему «Вдосконалення державних механізмів стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій» є завершеною науково-дослідною роботою, що виконана на актуальну тему. Опубліковані наукові праці розкривають основний зміст дисертації.

Представлена дисертаційна робота відповідає п. 9, 11, 12 «Положення про порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління.

Офіційний опонент

кандидат наук державного управління,
доцент кафедри економіки та підприємництва
Таврійського національного університету
імені В. І. Вернадського

Ю.Д. Івашків

*Ю.Д. Івашків засвідчує
надійшли результати
17.08.2013*